

Otrzymują – wg wykazu

Znak:

KD.5140.6.6.2024.RSJ160

Data:

2025-03-11

- Obiekt: krajobraz kulturowy pola bitwy pod Komarowem z 31 sierpnia 1920 r. - położony w obrębach ewidencyjnych: Kolonia Cześniki (gm. Sitno) oraz Wolica Śniatycka i Antoniówka Komarowska (gm. Komarów Osada) w powiecie zamojskim
- Sprawa: postępowanie administracyjne w sprawie wpisu do rejestru zabytków nieruchomych woj. lubelskiego - upublicznienie treści zawiadomienia LWKZ znak: KD.5140.6.6.2024.RSJ159 o otrzymanej korespondencji Dyrektora Muzeum Wojska Polskiego w Warszawie z datą 25 lutego 2025 r., Nr 165

W związku z prowadzonym postępowaniem administracyjnym w sprawie wpisu do rejestru zabytków krajobrazu kulturowego pola bitwy pod Komarowem z 31 sierpnia 1920 r., położonego w obrębach ewidencyjnych: Kolonia Cześniki (gm. Sitno) oraz Wolica Śniatycka i Antoniówka Komarowska (gm. Komarów Osada) w powiecie zamojskim (zgodnie postanowieniem LWKZ z 8 kwietnia 2024 r., znak: KD.5140.6.6.J2024) - działając na podstawie przepisu art. 49a ustawy z 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 572 – dalej: „k.p.a.”) - Lubelski Wojewódzki Konserwator Zabytków zwraca się z prośbą o upublicznienie zgodnie z art. 49a k.p.a., tj. w formie publicznego obwieszczenia (art. 49 §1 i §2 k.p.a.) treści zawiadomienia LWKZ z 11 marca 2025 r., znak: KD.5140.6.6.2024.RSJ159 o otrzymanej korespondencji korespondencja dot. przedmiotowej sprawy wpisu, tj. pisma Dyrektora Muzeum Wojska Polskiego w Warszawie z datą 25 lutego 2025 r., Nr 165 - poprzez:

- umieszczenie skanu w/w zawiadomienia (wraz z jego załącznikami) w Biuletynie Informacji Publicznej Starostwa Powiatowego w Zamościu, Urzędu Gminy Komarów Osada oraz Urzędu Gminy Sitno,
- wywieszenie przez właściwych sołtysów wsi kopii załączonego zawiadomienia LWKZ (wraz z załącznikami) na tablicach ogłoszeń w miejscowościach Antoniówka, Wolica Śniatycka i Kolonia Cześniki.

Proszę o przesłanie do WUOZ w Lublinie (ul. Archidiakońska 4, 20-113 Lublin) pisemnej informacji o miejscu i terminie udostępnienia w/w zawiadomienia LWKZ z 11 marca 2025 r., znak: KD.5140.6.6.2024.RSJ159 (wraz z kompletem załączników), do publicznej wiadomości (na potrzeby przedmiotowego postępowania, ponieważ skutek doręczenia następuje po upływie czternastu dni od dnia upublicznienia niniejszego pisma).

Jednocześnie informuję, że niniejsze pismo wraz z załączonym zawiadomieniem LWKZ zostaje upublicznione (podobnie jak wcześniejsza korespondencja LWKZ w sprawie przedmiotowego postępowania), zgodnie z art. 49a k.p.a., tj. w formie publicznego obwieszczenia (art. 49 §1 i §2 k.p.a.) na stronie Biuletynu Informacji Publicznej WUOZ w Lublinie - adres strony <https://bipwuozlublin.nv.pl/m,26,sprawa-wpisu-do-rejestru-zabytkow-krajobrazu-kulturowego-pola-bitwy-pod-komarowem-z-31-sierpnia-1920.html>

Ponadto informuję, że zgodnie z żądaniem części stron – treść niniejszego pisma zostaje im przekazana do wiadomości pocztą tradycyjną.

Zgodnie z art. 10 § 1 k.p.a. strony mogą zapoznać się z aktami sprawy, uzyskiwać wyjaśnienia, składać wnioski i uwagi, co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań. Zgodnie z przepisem art. 73 § 1 k.p.a. – strony mają prawo wglądu w akta sprawy, sporządzania z nich notatek, kopii lub odpisów. Prawo to przysługuje również po zakończeniu postępowania administracyjnego w sprawie wpisu do rejestru zabytków. Natomiast zgodnie z art. 73 § 1a k.p.a. – powyższe czynności dokonywane są w lokalu organu administracji publicznej, w obecności pracownika tego organu.

Niezależnie od powyższego, LWKZ zwraca uwagę na skutki prawne nieodebrania niniejszego pisma w formie przesyłki pocztą tradycyjną, w terminie określonym w przepisach art. 44 k.p.a., zgodnie z którymi:

1. w razie niemożności doręczenia urzędowej korespondencji wskazanym w wykazie otrzymujących osobom fizycznym, albo za pokwitowaniem, dorostemu domownikowi lub sąsiadowi (który podjął się oddania tego pisma adresatowi), oraz
2. po dwukrotnym zawiadomieniu pisemnym adresata o miejscu przechowywania tej korespondencji (awizo) oraz z upływem ostatniego dnia jej przechowywania w placówce pocztowej

- doręczenie pisma uważa się za dokonane, a pismo (po jego zwrocie z urzędu pocztowego) pozostawia się w aktach sprawy.

Załącznik:

Kopia/ skan pisma zawiadomienia LWKZ z 11 marca 2025 r., znak: KD.5140.6.6.2024.RSJ159 (wraz z kompletem załączników).

Lubelski Wojewódzki
Konserwator Zabytków
dr Dariusz Kopiczowski

Otrzymują:

- 1) strony (w tym osoby prywatne – zgodnie z wykazem w aktach sprawy) otrzymują niniejsze postanowienie do wiadomości zgodnie z art. 49a k.p.a., tj. w formie publicznego obwieszczenia (art. 49 §1 i §2 k.p.a.)
- 2) Starostwo Powiatowe w Zamościu, ul. Przemysłowa 4, 22-400 Zamość (doręczenie elektroniczne)
 - w celu upublicznienia zgodnie z art. 49a k.p.a., tj. w formie publicznego obwieszczenia (art. 49 §1 i §2 k.p.a.) na stronie BIP Starostwa Powiatowego w Zamościu.
- 3) Urząd Gminy Komarów Osada, ul. Rynek 15, 22-435 Komarów Osada (doręczenie elektroniczne)
 - w celu upublicznienia zgodnie z art. 49a k.p.a., tj. w formie publicznego obwieszczenia (art. 49 §1 i §2 k.p.a.) na stronie BIP Urzędu Gminy Komarów
- 4) Urząd Gminy Sitno, Sitno 73, 22-424 Sitno (doręczenie elektroniczne)
 - w celu upublicznienia zgodnie z art. 49a k.p.a., tj. w formie publicznego obwieszczenia (art. 49 §1 i §2 k.p.a.) na stronie BIP Urzędu Gminy Sitno.

- 5) Sołtys wsi Antoniówka - Justyna Antos, Antoniówka 22A, 22-435 Antoniówka
- w celu upublicznienia zgodnie z art. 49a k.p.a., tj. w formie publicznego obwieszczenia (art. 49 §1 i §2 k.p.a.) na tablicy ogłoszeń w miejscowości Antoniówka
- 6) Sołtys wsi Wolica Śniatycka – Krzysztof Sadłowski, Wolica Śniatycka 3, 22-435 Wolica Śniatycka
- w celu upublicznienia zgodnie z art. 49a k.p.a., tj. w formie publicznego obwieszczenia (art. 49 §1 i §2 k.p.a.) na tablicy ogłoszeń w miejscowości Wolica Śniatycka
- 7) Sołtys wsi Kolonia Cześniki – Anna Sawiniec – Cześniki Kolonia 26, 22-424 Cześniki-Kolonia
- w celu upublicznienia zgodnie z art. 49a k.p.a., tj. w formie publicznego obwieszczenia (art. 49 §1 i §2 k.p.a.) na tablicy ogłoszeń w miejscowości Kolonia Cześniki
- 8) a/a

Do wiadomości:

- 1) Delegatura WUOZ w Zamościu, ul. Staszica 29; 22-400 Zamość
- 2)
- 3)
- 4)
- 5)

Otrzymują – wg wykazu

Znak:

KD.5140. 6.6.2024.RSJ159

Data:

2025-03-11

- Obiekt: krajobraz kulturowy pola bitwy pod Komarowem z 31 sierpnia 1920 r. - położony w obrębach ewidencyjnych: Kolonia Cześniaki (gm. Sitno) oraz Wolica Śniatycka i Antoniówka Komarowska (gm. Komarów Osada) w powiecie zamojskim
- Sprawa: postępowanie administracyjne w sprawie wpisu do rejestru zabytków nieruchomości woj. lubelskiego – zawiadomienie o otrzymanej korespondencji Dyrektora Muzeum WP w Warszawie z 25 lutego 2025 r., Nr 165

ZAWIADOMIENIE

Działając na podstawie art. 10 § 1 ustawy z 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 572 – dalej: „k.p.a”) - Lubelski Wojewódzki Konserwator Zabytków zawiadamia, że w związku z wnioskiem LWKZ z dnia 12 listopada 2024 r., KD.5140.6.6.2024.RSJ131 i pisemnym ponagleniem LWKZ z dnia 24 stycznia 2025 r., znak: KD.5140.6.6.2024.RSJ143, do tutejszego urzędu wpłynęła korespondencja dot. przedmiotowej sprawy wpisu, tj. pismo Dyrektora Muzeum Wojska Polskiego w Warszawie z datą 25 lutego 2025 r., Nr 165 (data wpływu do kancelarii WUOZ w Lublinie: 5 marca 2025 r.).

Mając na uwadze wskazany powyżej przepis prawa – niniejszym przekazuję w załączeniu: kopie/ skany przywołanej jw. korespondencji, wraz z kompletem załączników (do wiadomości stron) - w celu zapoznania się z ich treścią i umożliwienia zgłoszenia uwag stron.

Jednocześnie informuję, że zgodnie z:

- art. 10 § 1 k.p.a. strony mogą zapoznać się z pozostałymi aktami sprawy, uzyskiwać wyjaśnienia, składać wnioski i uwagi, co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań,
- art. 73 § 1 k.p.a. – strony mają prawo wglądu w akta sprawy, sporządzania z nich notatek, kopii lub odpisów. Prawo to przysługuje również po zakończeniu postępowania administracyjnego w sprawie wpisu do rejestru zabytków,
- art. 73 § 1a k.p.a. – powyższe czynności dokonywane są w lokalu organu administracji publicznej, w obecności pracownika tego organu.

Załącznik:

Kopie/ skany pisma Dyrektora Muzeum WP w Warszawie z datą 25 lutego 2025 r., Nr 165, wraz z kompletem załączników (data wpływu do kancelarii WUOZ w Lublinie: 3 marca 2025 r.),

Lubelski Wojewódzki
Konserwator Zabytków
dr Dariusz Kępcioński

Otrzymują:

- 1) Strony postępowania – otrzymują niniejsze zawiadomienie zgodnie z art. 49a K.p.a., tj. w formie publicznego obwieszczenia (art. 49 §1 i §2 K.p.a.)
- 2) Delegatura WUOZ w Zamościu, ul. Staszica 29, 22-400 Zamość
- 3) a/a

MUZEUM
WOJSKA
POLSKIEGO

Det. Kp. 5140.6.6. 2024

MUZEUM WOJSKA POLSKIEGO

Nr. 165

25 LUT. 2025

Warszawa, dn. 25 lutego 2025 r.

Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Lublinie

2025-03-05, 3706/2025

81679

Tudrui Maria

rek2

Pan

Dr **Damian Kopciowski**

Lubelski Wojewódzki Konserwator Zabytków

ul. Archidiakońska 4, 20-113, Lublin

Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Lublinie
2025-03-05
3706/2025

Dotyczy: pisma z dnia 2 grudnia 2024 r. w sprawie wpisu do rejestru zabytków nieruchomych pola bitwy pod Komarowem (znak KD 5140.6.6. 2024 RSJ 148).

W odpowiedzi na pismo piśmie z dnia 2 grudnia 2024 r. informuję, że:

że w **zbiorach Muzeum Wojska Polskiego nie ma żadnych artefaktów z pola bitwy pod Komarowem**. W zasobach bibliotecznych Muzeum Wojska Polskiego nie ma publikacji dotyczących bitwy pod Komarowem z 1920 r. poza powszechnie dostępnymi, współczesnymi wydaniem.

Jeśli chodzi o zasoby kartograficzne i archiwalne dotyczące bitwy, to przesyłamy, z załączeniem, następujące kopie cyfrowe obiektów:

1. Szkic - Mapka wraz z kalką terenu działania 1 Dywizji Kawalerii pod Komarowem, skala 1: 100 000, (17,0 x 20,0 cm) po płk. Henryku Brzezowskim (MWP A.8639),
2. Odnoszące się do przebiegu bitwy fragmenty anonimowej i niedatowanej, odręcznie napisanej kroniki: „*Historja 8-go pułku ułanów Ks. Józefa Poniatowskiego*”, akapity od 375 do 388 (5 stron), z opisem walk w dniu 31 sierpnia 1920 r. pod Komarowem, Wolicą, Cześnikami i Niewirkowem. (MWP 0103 c). Autor opisu podaje przy tym jako podstawy geograficzne mapę „Zamość 1:200 000” i „szkic nr. 19”. Kronika tych szkiców i map nie zawiera.

Muzeum Wojska Polskiego nie posiada żadnych innych obiektów dotyczących pola bitwy pod Komarowem.

Z poważaniem,

Wyk. K. Gutowski

tel. (22) 629 52 73 wew. 124

DYREKTOR
MUZEUM WOJSKA POLSKIEGO
w Warszawie

prof. dr hab. Bogusław HACEK

Mapka wraz z kalką terenu działania 1 Dywizji Kawalerii pod Komarowem, skala 1: 100 000, po płk. Henryku Brzezowskim; mapy; kalka, papier

wysyła patrol na Boratyn. - Patrol (pod kapr. Falfusem) wraca po jakimś czasie ku wierzchołkowi 270 na którym znajduje się 5-ty szwadron, ostrzegając się oddziałowi kozaków, którzy go atakują. - 5-ty szwadron rusza naprzeciw, kozacy uciekają ścigani ogniem. Nadchodzą wiekier szwadron z pułkiem, który zajmujący pozycję na południowo-wschód od Wacziwa wchodzi w atak na tę miejscowość ostrzegając K.M. piechotę bolsz. -

O godz. 12-ej 9. p. ut. i batalion por. Maczka biorąc szturm Wacziwa, po czym 7. Br. Jazdy (bez 9. p. ut.) maszeruje przez Dotgobyczynę do Radostów. - Od godz. 13-ej pada ulewny deszcz z wiatrem zachodnim racinając maszerującą kolumnę w twarz, i trwa aż do zakwaterowania około godz. 23-ej w Kryszynie (mapa Łamień 1:200.000). - Matak wies nie może pomieścić tej ilości wojska, konie więc stoją prawie naki na dworze na deszczu. - Ułani płóczeni po kilkanastu w irbach, suszą mundury i bieliznę przy piecach. -

Od 9. p. ut. przychodzi meldunek, że z powodu niepr. napa na kuchnię polowe i tabory bojowe 7. Br. Jazdy, musiał razem z bat. p. Maczka ponownie zająć Wacziwa. -

374. Marsz Budiennego ku zachodowi. -

Wytworzyła się bowiem obecnie następująca sytuacja: Budienny szedł ku zachodowi na Łamień obsadzone przez wojska polskie, za nim szła ta sama droga I. Dyw. Jazdy ptk. Römmla; za nią szła ta sama droga dywizje piechoty bolsz. -

Konfiguracja ta była groźna dla wszystkiego co się oddalało od głównych grup wojska. -

30. VIII. o godz. 7-ej odniesz do Tyżowiec z całą 7. Br. J.

4-ty szwad. wraca do Radostowa dla nawiązania łączności z 9. p. ut. i zabezpieczenia tyłów. -

6. Bryg. Jazdy idąc progiem zajmuje Tyżowiec i zdobywa dziatę. - Od tego miasteczka roztaje wypnięta naprzód 7. Br. Jazdy i posuwa się marszem zabezpieczonym. -

Przez cały dzień maszeruje I. Dyw. Jazdy po świeżych śladach armii konnej Budiennego i spotyka różne podwozy, które koczują

wolnili, rekwirując świeże. Podwodczyny opowiadają o sile i kierunku marszu
który już miał przekroczyć prosę na południe i północ od Łanowic. —

7 Br. Jardy przychodzi wieczorem do Komarowa i tam nocuje. —

4-ty szwad. 8. p. ut. wraca z ubezpieczenia i nocuje w Lubowicach. —

6 Br. Jardy w Wolicy Brzozowej. —

Łączność z 13. Dyw. piech. we Woli Łabuńskiej nawiązana. —

75. Alarm 7. Br. Jardy i marsz ku północy. —

31. VIII. dochodzi do bitwy po Komarowie.

(Mapa Łanów 1:200.000 i szkic Nr. 19.)

Stan bojowy: 260 szabel i 7 K. M. —

Od godziny 6-ej słychać straty na placówkach. —

O godz. 8-ej 7. Br. Jardy zostaje zaalarmowana, wsiada na
Komarowie i maszeruje ku północy kolo 231 przez Ruszczyne
do ku Łabuniom widząc rozwinięte pułki 13-ej dyw. piech. w
określonych mundurach Hallerowskich. —

6. Sytuacja nieprz. i własna. —

Sytuacja podana przez D-two 7 Br. Jardy:

dienny odparty przez Łanów Łanowic znajduje się w
wzajemności na wschód od tego miasta i ma prawdopodobnie
bić się z powrotem za Bug. —

13. Dyw. piech. maszeruje przez Berchawów i Łabuni
tym celu zaatakowania nieprz. i stacjonowania się z Łanowic.

I. Dyw. Jardy na prawym skrzydle piechoty ma się poz
z Wolicę Sniatycką - Łeśniki. — Rozkaz ten doszedł tylko
dy, gdyż 6 Bryg. Jardy była tak oddalona, że dostała go znacz
wykonaniu tego zadania daje ppłk. Brzezowski rozkaz 8. p. w
na południe od Łeśnik. —

8. p. ut. dostaje się kolo Ruszczyne w silny ogień nieprz. bat
ych ze wsi Łeśniki i ma straty (4 szwad. 1 zabity i 3 rann
utek ataku piechoty koracy cofają się z Wolicy Sniat

377. Spatrolowanie Wolicy Sniat.—

Rtm. Krecunowicz daje rozkaz 5-mu pułkownikowi wysłania jednego plutonu na północną stronę błot ciągnących się długim pasem od zachodu ku wschodowi na północ od Komarowa — dla spatrolowania Wolicy Sniatyckiej.—

Por. Bochenek jedzie z plutonem ppor. Glińskiego, przechodząc przez wieś (koto której stoi rezerwa samochodów Budziennego z ważnymi dokumentami) i jedzie w kierunku kolonii Bereski, gdzie widać zbliżające się puszki nieprz.—

Por. Lukasiewicz przechodzi z 3-cim pułkownikiem przez błota i posuwa się w ławach wzdłuż drogi do Sniatycz.—

378. Zajęcie pozycji koto Wolicy Sniatyckiej.—

Rezerwa 8. p. ut. przechodzi z kolei przez błota i zajmuje pozycję koto Wolicy Sniatyckiej.—

Koto kol. Bereski zbliżają się coraz większe masy jazdy nieprz., która ostrzeliwując ze wzgórz jazdę własną.—

379. Atak bolsz. na 2. p. szwol.—

Por. Bochenek podejżdża coraz bliżej ku nim z plutonem 5-go pułkownika, ponieważ widzi 2-gi p. szwol. idący od zachodu w rozwinięty sztyku ku nieprz. jedzie z widocznym zamiarem pójścia do szarży i chce poświecić się z matymi siłami od południa zrobić dywersję.— Nagle na 2. p. szwol. atakują wielkie siły nieprz. jazdy od północy od strony Łesnik a równocześnie szarży na niego jazdą od wschodu od kol. Bereski.—

2. p. szwol. zaatakowany równocześnie z dwóch stron, cofa się gwałtownie na południe ponosząc w walce wiele ciężkich strat.—

380. Wstrzymanie ataku kawal. z brg. Budziennego pod Wolicą Sniat.—

Oddziały nieprz. jazdy szarżą teraz na pluton 5-go pułkownika, który odstrzeliwując się i walcząc wręcz galopuje ku Wolicy Sniatyckiej, tracąc zabitych i rannych.—

Por. Lukasiewicz z 3-cim pułkownikiem cofa się również ku Wolicy, walcząc z ogromną ilością jazdy (osobista brygada Budziennego).

Obie grupy jazdy nieprz. zostają wstrzymane przed wsią przez...

Ł. - Pptk. Brzezowski ustawił wszystkie K.M. i gwałtownym ogniem
na 4-go szwadronu pod ppor. Starczewskim wstrzymał napor ścig
ków. -

Wywiązuje się walka ogniowa z ogromnie przeważającym ni
Ł. przechodzi z powrotem na połudn. stronę błota, przycem wycofanie s
a 5-ty szwadron. -

² Zajęcie Wolicy przez bolsz. -

Nieprz. zajmuje Wolicę Sniatyską i stara się przedostać na drugą
aby w ten sposób się przebić z ramkniętego naskoku niego pierścienia

Zatrzymuje go ogień spieszonych 1 i 2 szwadronu i szwadron K.M. 8.p. u
y komp. 43.p.p. Reszta szwadronów stoi w pogotowiu na koniu. -

9.p. ut. rusza na lewo do kontuszary, ale mimo największego wy
się cofnąć z wielkimi stratami. -

Nieprz. jarda szarżuje na piechotę własną koło lasu Labuńskiego a
się w jej ogniu. -

Walki pod Wolicą i ucieczka bolszewików ku Cześnikom. -

Z Woli Sniatyskiej prowadzi nieprz. huraganowy ogień aby
p. ut. i komp. piechoty ramykające mu przejście przez błoto. - Ale szwa

Ł. trzymają silnie pozycję mimo wielkich strat (ranny ppor. P. Sap
lu ułanów). - Pptk. Brzezowski stoi z adiutantem 7 Br. Jardy rtm.

kim przy szwadronach 8.p. ut. i prowadzi akcję swojej brygady. -

Własna artylerja otwiera bardzo silny ogień na Wolicę. -

Nieprz. nie wytrzymuje go i grupami ucieka ku Cześnikom. -

Walka przycicha, nieprzyjaciel wycofał się ku północy. -

Nadciąga teraz 6 Br. Jardy, przechodzi przez błoto i ustawia s
Ł. las na południu od Cześnik, 14.p. ut. kol. Borezkę i Majdan, 12.p.

7 Bryg. Jardy waca na północną stronę błota i stoi tam w rez
ostkie putki tej brygady poniosły w rannych walkach znaczne straty
ostkiem 2.p. szwol., któremu zostało wszystkiego niespełna 100 szabł. -

383. Rozkaz Budiennego.

W porzuconym koło Wolicy samochodzie znalaziono papiery z których wynika, że sam Budienny podjechał nocą pod Komarów dla zorientowania się, któredy może się przebić. Znalaziono w nim także rozkaz jego do wszystkich dywizji tej treści, że położenie jest krytyczne, że armia konna jest otoczona i że zabrania się com dywizji działać na własną rękę, gdyż tylko wspólnie działanie może doprowadzić do przebicia się przez otaczające wojska polskie.

Koło godz. 17-cj opuszcza się na pola własny lotnik i zawiadamia, że koło Koniuch widać ogromną kolumnę taborów Budiennego uciekającą na wschód ku Bugowi.

384. 7 Bryg. Jardy maszeruje na Niewirków.

7 Bryg. Jardy rusza na koni i rusza w kolumnie maszerowej ku wsi Niewirków w porządku: 2 p. szwol., 1. p. ut., 8. p. ut., 9. p. ut. w celu zdobycia tych taborów.

Kolumna 7 Br. Jardy dochodzi do 236 kiedy na jej tyłach zaczynają padać pojedyncze strzały a równocześnie widać części 1-go p. ut., które były wysunięte w stronę Cześnik, galopujące z powrotem ku wschodowi.

385. Skarwa 9. p. ut. pod Cześnikami.

Z lasu na południe od Cześnik wyjeżdża i pędzi z krzykiem masa jazdy nieprz. — (6 dyw. jazdy Budiennego).

1-cza 7 Bryg. Jardy w jednej chwili zwraca kolumnę ku nieprzyjacielowi i wysyła idące na końcu kolumny a więc najbliższy bolszewikom 9. p. ut. do szarży.

Własna artyl. mimo nadlatującego już nieprz. odprowadzając i strzelając salwą za salwą w pędzące tłumy kozaków.

Koło niej ustawia ppłk. Brzezowski 2 p. szwol. jako ostróżkę.

386. Skarwa 8. p. ut.

9. p. ut. poniechał się z bolszewikami, był jednak za stały aby wytrzymać szarżę i dywizja Budiennego idzie teraz pędem na 8. p. ut.

i tylko kilkaset kroków oddziela masy jazdy bolsz. od 200-tu kilkunastu ułanów Ks. Józefa. W zachodzącym słońcu błyszczą szable i czerwone sztandary bolszewików. — Rotm. Kuzecznowicz ustawił pułk w masie. Koto niego rotm. Piniński i adjut. pułku ppor. Al. Kuzecznowicz, przed prowadzaniem por. Bochenek, Jakasiewicz i Mokrycki, ppor. Starczewski i Kulig. — Pułk marsza kłosem, równomiernej jak na musztrze. — Szwadron K.M. pod ppor. Włodzimirskim wybiega na wzgórek, odpakowuje i studzi z flanki w nadlatujących kozaków. Pułk przechodzi w galop, w marsz marsz i z okrzykiem hurra wypada przed pędzącą dywizją. —

8. p. uł. liczył w chwili szarży 200-tu kilkanaście szabel. —

Zawziętość żołnierza na wroga, który wdarł się w środek kraju, równa się szarży. — Dywizja kozacka chwile się, zatrzymuje, wreszcie rusza na paniczną ucieczkę. — Na karkach kozaków jada rąbiąc i kłójąc ułani 8. p. uł.

Zmieszani z kozakami ułani 9. p. uł. dotaczają do szarży. — Na prawym skrzydle prężą razem z 8. p. uł. pluton 1-go pułku ułanów. —

4. Pościg za uciekającymi bolszewikami. —

Pościg zatrzymują dopiero taczanki bolsz. zmasowane na skrajach Cześnickiego lasu, które otworzyły burzący ogień na rozproszone w powietrzu szwadrony. — D-ca 7 Br. Jazdy zbiera je razem z d-ca pułku, chcąc m. pułk rwały wobec grożącego każdej chwili nowego ataku. —

8. p. uł. robi apel, nadjeżdża d-ca I dyw. Jazdy i d-ca 7 Br. Jazdy. —

Pułk. Rönnel kilku gorącymi żołnierskimi słowami wypiera pułk i uznaje za walkę nieprzyjaciela i uratowanie krytycznej sytuacji. —

Nadciągają 6 br. jazdy. — Łata dywizja jazdy ustawia się w pogotowie koniach na północ i zachód od Wolicy Świąteczkiej dla odparcia ataków. —

Straty podczas szarży. —

Żołnierze w kłopotach. Wypumkowane napróżem ubezpieczenia ostrzegają się z nieprz., który z lasu Cześnickiego strzela ciągle z K.M. —

Straty pułku: 5-ciu zabitych, ppor. P. Sapieha i 38 ułanów rannych i utopionych w bagnie. —